

ДЕЛИ—ОРМАНСКИ

Журьеръ

Седмиченъ вестникъ за общественъ животъ, наука и информация.
Излиза всѣка сѣбота

Редактира комитетъ

Абонаментъ:
за година—50 лева;
за 6 месеца—30 лева;
единъ брой—1 левъ
Обявление:
търговски—150 л. к. с.
публ. в. к. 1 л. на думи

Д-ръ Т. Бончевъ
Окол. ветеринаренъ лѣкаръ

МЕТИЛА.

За съжаление, засегнатъ е от тази паразитна болестъ дребния и едри рогатъ добитъкъ въ нѣколко села отъ Ново-пазарска околия. Ежедневно идватъ въ ветер. амбулатория стопани най-вече на овце, за да искатъ съветъ и цѣръ противъ нея. Предвидъ на това че миналата есенъ съ своята влага благоприятствуваше за развитието на този паразитъ, много вѣроятно е, че метила ще се яви въ широка форма между добитъка на тѣзи села, въ които преобладаватъ пасбища, разположени въ низини съ мочурливъ характеръ наводнявани често. Такива сѣ селата: Каспичанъ, Могила, Енево, Сюлюманъ, Гьочери и други.

Между многото заразителни и паразитни болѣсти, които опустошаватъ нашето скотозвъдство, безспорно, метила е единъ бичъ за едри и дребни рогатъ добитъкъ.

Най-често той се среща въ овцетъ, а по-редко въ говедата и козитъ. Намиранъ е и въ свинята, коня, магара, кучето, котката, а даже и въ човѣка. Въ последнитъ случаи, той е обаче безъ значение. Самиятъ паразитъ се среща въ двѣ форми: първата представля единъ плоскъ червей съ форма на дафиновъ листъ, а другата — е по-малка и съ продълговата форма.

Развитието на метила е следното. Яйчицата на този паразит се изхвърлятъ отъ болнитъ животни по пасбищата и пр. чрезъ изверженията. Отъ тѣхъ при благоприятна влага и топлина се излюпватъ малки червейчета, които мо-

гатъ да се движатъ и за да се доразвиятъ влизатъ въ тѣлото на едно малко охлювче, което се среща само въ влажни мѣста. Тука червейчето се промѣня ствсемъ, нараства и следъ известно врѣме напуска тѣлото на охлювчето, започва да се движи свободно въ водата и най-после се закрепя върху намиращитъ се въ нея прѣдмети, като трѣви и др. Така разпрѣснати и закрепени върху долнитъ листи на трѣвитъ по блатиститъ мѣста, тия малки зародиши се свиватъ въ видъ на малки топчета, които сѣ като снѣгъ — 2-3 м.м. въ диаметръ и въ това състояние могатъ да останатъ доста седмици живи. Когато овцетъ пасатъ трѣва, по която сѣ прикрепени тия малки зародиши на метила, се заразяватъ отъ него. Погълнати въ стомаха на млѣкопитающа животни, се разтваря обвивката на тия малки зародиши отъ разнитъ стомашни сокове и червейчетата излизатъ на свобода, като посредствомъ жлъчния каналъ проникватъ въ черния дробъ. Тукъ тѣ, 6 седмици отъ влизането имъ, се преобразяватъ на възрѣстенъ метилъ. Младия метилъ върви по направление на жлъчния каналъ въ черния дробъ и отъ там въ по-малки жлъчни канали, като се прегъва тѣй, както се усуква масурче хартия. Тукъ той се закрепва здраво и смучи кръвта отъ кръвнитъ сѣдове, раздразнява каналчетата и причинява разни промѣни.

Метила върлува най-често въ години съ много дъждове и влага, затова той се намира постоянно въ наводнявани отъ рѣки мѣста, въ низини съ влажни и мочурливи пасбища. Въ такива мѣста рядко може да се намѣри закланъ добитакъ безъ да има въ черния дробъ метилъ. Заразяването на стадата

става, когато тѣ пасатъ въ такива пасбища. То може да стане обаче и въ кошарата, когато имъ се дава заражена зелена трева или пѣкъ вода, а даже споредъ нѣкои и отъ сухо сѣно.

Най-първо и най-тежко заболяватъ ягнетата и шилетата, а сѣщо и по-слабитъ овце. Загубитъ отъ метила сѣ голѣми. Има години презъ които сѣ умирали въ разнитъ държави съ хиляди овце.

Признацитъ на болестта при овцетъ сѣ следнитъ. Овцитъ слабятъ бѣрже, уморяватъ се скоро, слизеститъ ципи (на устата, очитъ) сѣ ствсемъ бледи, вълната изгубва своята лѣскавина, става суха и лесно се скуби, появяватъ се водни отоци на клепачитъ, въ околноста на гърлото (пущатъ гуша казватъ овчаритъ или кесия, торбичка) и на корема, които се изгубватъ при ходенето и се появяватъ наново при почивка. При това се и разстройва въ храненето. Овцитъ иматъ лошъ апетитъ преставатъ да придѣвкатъ и иматъ ту запекъ, ту диария. Болнитъ оставатъ задъ стадото, могатъ да се ловятъ. Тѣ чувстватъ болка, когато натискате областта, кждето е черния дробъ. При говедата признацитъ на болестта сѣ по-слаби, като често минаватъ незабелязано. При по-тежки случаи се забѣлява: косъмъ настѣхналъ, кожата суха, слиз. ципи бледи, апетитъ намаленъ, жажда увеличена, извержения по нѣкога сухи, понѣкога диария.

Лѣкуването на метила може да стане съ специални медикаменти, каквито напоследъкъ има вече нѣколко, но по-важни при тази болестъ сѣ предпазителнитъ мѣрки. Тѣ сѣ: да се избѣгва пускането на овцетъ въ наводнени, залети или мочурливи пасбища; да се про-

М. БЕХТЕРА

Какъ потръгна Менцелю

продължение отъ брой 28.

Азъ съмъ на мѣние, че тоза наслѣдство не принесе и не ще ни принесе щастие. Ето защо, бихъ билъ още по-радостенъ, ако и тия петдесетъ франка биха отишли на вѣтъра.

Всѣки три четири деня Марта отивала въ болницата за да слѣди за болната. Отговора който получавала, билъ всекога еднакъвъ.

Кракътъ на Алма Раушъ не се поправилъ.

Видимото по-рано повреждение сега не се виждало нито съ очи, нито пѣкъ могло да се забележи при най старателенъ прегледъ. Но отъ това нищо не улеквало: Алма не могла да се ползува съ своитъ долни крайници, така както е наредила природата, и седѣла по цѣли дни въ креслото. Креслото стояло до отворения прозорецъ въ болничната зала, въ която осѣнъ г-ца Раушъ, имало и три леко болни жени. Прозореца билъ срещу болнична-

та градина; така че, когато езика на Алма се уморявалъ отъ безкраини бърборения съ другитъ болни, тя имала възможностъ да се развлича ту отъ падащитъ вече листа, ту отъ креслицѣта на дроздовѣтъ и ластовичкитъ които се готвѣли да отлѣтятъ на югъ.

Благодарение на тоя безгриженъ животъ Алма, която още въ дома на Менцеля бѣше напълняла, продължавала да цѣфти за радостъ на себе си и другитъ добри хора.

Каменаря въ последно врѣме се държалъ така, като че ли не съществувала на свѣта никаква Алма Раушъ.

Той даже не попиталъ какво става съ здравето на Алма. Чакъ когато четиритъ седмици за които било предплатено въ болницата, изтекли, той казалъ, че трѣбва самъ да види какво става въ болницата.

И той отишелъ, но-уви!— състоянието на Алма било все сѣщото. Нищо не помогнало. Главния лѣкаръ, въ противоположностъ на своя профясоръ, вѣрвалъ, че Алма се преструва.

Асистента изпратилъ Менцеля, лицето на

когото било много загрижено, до градината и приятелски му стисналъ ржката.

Каменаря си отишелъ обзетъ отъ невесели мисли. Безмълвната речъ, която той държалъ самъ на себе си, по дълбочина на мисли и крайно тжжно съдържание много малко отстъпвала отъ знаменития монологъ на Хамлета.

Болна или не, —въпросъ за разрешението на когото действително би трѣбвало да се помисли.

И това надъ което така усърдно трошили своитъ мждри глави ученитъ лѣкари, било сждено да се изнамери отъ простия каменаръ.

На другия денъ той пакъ отишелъ въ болницата, позикалъ Асистента, който толкова съчувствено му стисналъ ржката и му казалъ следното.

—Господинъ докторе, тѣй като и вие сте на едно мѣние съ мене за г-жа Раушъ, азъ искамъ да ви кажа, не може ли да се изтъргне отъ нея истината, като я изплашиме?

Азъ предполагамъ, че може да се представи че крака на болната е заразенъ отъ неизлечи-

сушаватъ ако е възможно тѣзи пасбища, кждето водата засѣдва и се улесни изтичането ѝ. Въ другитѣ държави прибѣгватъ до прѣскане презъ пролѣтѣта и лятото (априлѣ до октомврий) съ негасена варъ въ видѣ на прахъ или соль наводненитѣ пространства. Готварска соль унищожава лесно зародишитѣ на метиля, затова се препорѣчва като предпазно средство по 7—8 гр. въ водата за пиене на день. Понеже колкото по-сѣ силни животнитѣ, толкова по-лесно тѣ могатъ да прекаратъ болестѣта, затова се препорѣчва като предпазно средство и доброто хранене—ечемикъ, добро сѣно, трици и др. За унищожаване на заразата трѣбва заразенитѣ съ метилъ черни дробове да се унищожаватъ (или да се сваряватъ и тогава да се даватъ на кучетата) а торатъ от болни овце да се изхвърля на сухи мѣста.

Отъ специалнитѣ препарати противъ метиля сѣ разпространени България главно: **Дистолъ, фужеръ-жину и Сераписъ.** Лекуването съ тѣхъ става споредъ точни наставления, които се даватъ заедно съ сѣмиятъ препаратъ. Ветер. амбулатории въ околията ще бждатъ снабдени въ най-скоро врѣме съ всички тѣзи медикаменти, така че всѣки единъ стопанинъ ще може при нужда да си ги набавя отъ тамъ.

Отговоръ на отговоръ До Господина Дл. Ангеловъ гр. Нови-пазаръ

На спокойно зададенитѣ отъ менъ въпроси въ брой 30 на в-къ „Куриеръ“ отговорихте и то въ по друго направление въ брой 31 на сжщия в-къ, съ едно раздражение, което нито е основателно нито уместно.

Много отъ изложенитѣ отъ Васъ подробности принадлежатъ на изминало вече доста врѣме, фактически, не отговарятъ на истината.

При все това, не желая да занимавамъ повече обществото съ моята личностъ, нито пъкъ да оставямъ впечатление, че желая да уязвявамъ лично, когото и да било.

гр. Нови-Пазаръ, 13 февруарий 1926 г.
Ив. Василевъ

НАШИ РАБОТИ.

Разплакалъ се единъ изъ колонитѣ на Н.п. „Трибуна“ бр. 118 за Лозаровощарската кооперация „Съгласи“. И плаче не на шега: плаче не за кооперацията, а за хубавия и управителенъ сѣятъ, който 6 години добре я упра-

влявалъ. Колко добре е управлявалъ чувствуватъ най-добрѣ самитѣ кооператори и оня день си казаха думата. Че тази дума била казана по тоя или оня начинъ не е важно. Важното е другадѣ и това именно трибунѣта, сѣзнателния кооператоръ който си крие името, е изпусналъ: Управителния сѣветъ получи доверие само отъ 2 души на контролния сѣветъ. Следъ това става ясно дали има бѣла, или управителния сѣветъ си подаде оставката.

Неволно ни идва на ума народната поговорка: „Ти го плюешъ, а то вика отъ Бога росица е.“

Кооператоритѣ желаятъ да смѣнятъ управата си—това било престѣпление. Кооператоритѣ не желаятъ да слушатъ свойтѣ доброжелатели—това не било хубаво.

Обаче, ако кооператоритѣ пожелаеха всичко да стане тѣй както желае бламирация упр. сѣветъ, —тогава щѣше да има вмѣсто донкихотски походи: „мили кооператори“ и „сѣзнателни кооператори.“

Не знамъ кои сѣ Донкихотови походи: Дали когато иматъ 50 хиляди и захванатъ работа за милионъ, или да иска тѣ сменяването на единъ управителния сѣветъ, на когото цѣлата дѣйностъ се изазява съ думитѣ „Да направи повече дѣлгове.“ Разберете драги общественико, че на тоя свѣтъ се бламира не само за неотчитане, ами и за нѣщо по-важно, а то е за лошо водене на кооперативни работи т. е. за несъобразителностъ съ дѣйствителността.

Че бѣше тежка атмосферата, това и ние осждаме, но не можешъ, не си наставникъ никому, за да му кажешъ какъ трѣба да се държи.

И въ края на краищата пакъ няма кооперативно сѣзнание! Тия които викали и протестирали били дертлии! Хубави щѣха да бждатъ само ако внесѣха още по 5000 лв. и кажеха: „Заповѣдайте, господа, ето нашето кооперативно сѣзнание.“

Кой е дертлия?

М. Ивановъ

София-21—Твърди се, че финансовия М-р г. Молдовъ, който на 25 того заминава въ Женева за да участвува въ финансовия комитетъ на **О. Н.** ще направи предъ последния едно изложение, съ което се иска намаление или отсрочване на репарационнитѣ пла-

Той внимателно цѣли двѣ минути прегледвалъ и чукалъ съ прѣсти болния кракъ,
—Нали тука ви боли?
—Да.
—И тука сжщо?
—Да.
—Хм! . . . Хм! . . . Значи работата стои тѣмъ така, както неотдавна ви предсказвахъ азъ мили Менцель: почнало е възпаление на костѣта.

Стоящия на страна каменаръ презъ всичкото време зорко слѣдялъ пациентката. Но при думитѣ на доктора тя само отправила очи къмъ небето и испуснала неопредѣлена въздишка.

Асистента извадилъ хирургическитѣ инструменти, взелъ остъръ нещеръ и го забилъ доста дълбоко въ болното мѣсто. Алма високо извикала отъ болка. Съ своя убийственъ инструментъ, на края на който се виждала капка кръвъ, доктора приближилъ до прозореца и още двѣ минути разглеждалъ и изследвалъ кръвѣта, прибѣгвайки даже до помощта на лупата.

ма болестъ, отъ която ще я спаси само операция или отрезване на крака. Но ако крака е здравъ. . .

—То Алма не ще позволи да го отрежатъ, ще хвърли маската и ще се издаде

Съвършено вѣрно, милий Менцель. Това е хубава мисль, която която би требвало отдавна да ми дойде въ главата. Още по-добрѣ е че нашия професоръ ще отсъствува цѣла неделя. Той се кълне, че открилъ въ левия кракъ на Алма, тайственна болестъ. И така на работа.

Двамата заговорници влѣзли въ залата, когато Алма се заливала съ веселъ смѣхъ надъ някаква история разказвана отъ една нейна съседка.

—А, вие вече добре се чувствате, Алма Раушъ,—казалъ доктора.

Вмѣсто отговоръ пациентката само граздвила плещи и болезнено се усмихнала.

—Не? Значи, азъ се мамя. Бждете така добри и още единъ път ми покажете крака си. Тѣй. . . отлично. . . Хм! . . . Хм! . . .

щания на България.

София 21

разместването на френскитѣ пълномощни министри на балканитѣ се отдава голямо значение. Предполага се, Франция ще работи за едно сближение между Сърбия и България.

София 21

Въ Англия се обисля въпроса за сѣксване на Англо-Рускитѣ отношения

София 21—Скандинавскитѣ държави—Швеция и Норвегия, сж потърсили наши вина, като сж предложили 32 л. на кгр. вино въ която цена севключва износно мито и превозъ. Или съ други думи за килограмъ вино оставатъ 8 л. заедно съ превоза.

За сезона!!

лозарски ножици и
ножчета „КУНДЕ“

лозарски триончета
„ОКО“

при Иванъ Жековъ
(Каспичанлията) —Нови-пазаръ

26 т.м кино „ДОРЕТА“ 26
ДНЕСНИТѢ

ЖЕНИ

Колари!

Въ магазина на Александаръ Доневи и синъ гр. Нови-пазаръ ще намерите първокачественни осенови, дѣбови и букови ободи. Осенови главини. Всѣкъкъвъ видъ сурово желѣзо, като: Шини, налжкъ, обло, квадратно, чемберликъ и др. Бои и бежири подъ конкуренцията

Столари!

Въ магазина ще намерите липови, крушови и черешови талпи.

Лозари!

Разполагамъ съ изпитаните лозарски ножици и ножчета марка „Щъркель“.

Печатница „Хр.Ботйовъ“—Нови-пазаръ. Пор. №113-927

—Да. . . точно това, за което азъ говорѣхъ. . . какво нещастие! Възпаление. . . бѣдната дѣвица!

Той сложилъ инструмента на страна, съчувствено поелъ ръката на Алма и казалъ:

—Хайде, нѣма какво да се прави!—въздѣхналъ той—Трѣбва да се покорите на неизбежното

Все е по-добрѣ да бждете саката, отколкото мжртва. И така, Алма Раушъ, длъженъ съмъ да ви кажа самата истина. Болестѣта е неизлечима; независимо отъ това, тя взема сега тѣкъвъ характеръ, щото можемъ да се страхуваме отъ много лошъ край. Противъ това намъ не остава нищо друго, освѣтъ да ви оперираме.

—Алма отправила недоверчивъ погледъ и изпитателно погледнала доктора. Той ималъ видъ, като че ли присѣствува на погребение.

—Значи, утре въ 8 часа тѣй като това трѣбва да стане, то колкото е по-скоро, толкова по-добре.

—Каква ще бжде тая операция, господинъ докторе?—запиталъ Менцель. (следва)